

Sizi rahatsız etmeye geldim!
Ali Şeriatî

Fecr Yayınları 111
ALİ ŞERİATİ
Bütün Eserleri 24

İnsan

Eserin Orijinal Adı
İnsan

Tercüme
Doç. Dr. Őamil Öçal

Editörler
Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç
Prof. Dr. Derya Örs

Tashih ve Redakte
Doç. Dr. Enver Arpa
Doç. Dr. Murat Demirkol
Cahit Ezerbolatoğlu

© FCR Yayın Reklam Bilgisayar Sanayi ve Ticaret Ltd.Őti.
Sertifika No: 13178

ISBN 978-605-7570-01-7

8. Baskı: Ekim 2018

Kapak ve İ Konsept: TN İletişim
Sayfa Düzeni: FCR

Baskı: Aydan Basın Yayın Ltd. Őti.
Örnek Sanayi Sitesi Alİnteri Bulv. 364. Sk. No: 4
Tel: 0312. 354 46 27 Ostim/Ank.

**FCR Yayın Reklam Bilgisayar
San. ve Tic. Ltd. Őti.**

Hacı Bayram Bah. Boyacılar Sok. No: 14/1
Ulus - Altındağ / Ankara
Tel : 0312. 310 08 60
Faks : 0312. 311 47 89
web : www.fcr.com.tr
e-posta : fcr@fcr.com.tr

ALİ ŞERİATİ

İnsan

FEQR

Ankara 2018

İÇİNDEKİLER

- 06 Ali Şeriatî
07 Yayıncının Notu

BİRİNCİ BÖLÜM

- 11 İslam ve İnsan

İKİNCİ BÖLÜM

- 29 Özgürlük

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

- 41 İnsan, İslam ve Batı Ekolleri
43 Hümanizm
51 İnsan Varlığının Tasviri
60 Modern Trajediler
64 Kapitalizmin Aşığılığı, Marksizm'in Donukluğu ve
Egzistansiyalizm'in Kofluğunun Tehdidi Karşısında
İnsan
Geçmişten Günümüze
68 Marksizm
70 Egzistansiyalizm
78 Din ve Marksizm Karşıtlığında İnsan
114 Sonuç

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

- 129 Özgür İnsan İnsanın Özgürlüğü
131 İnsan

BEŞİNCİ BÖLÜM

- 231 İnsan ve Tarih
233 Sondan Başlamak
235 İnsanın "Bilim" Olmasının Tarihi
237 İnsanın Tarihsel Kişiliği
238 İnsan: Varoluşun Özden Öncelenişi
241 Kendisini ve Evreni Bilen Tek Varlık İnsandır

- 243 Çağdaş Düşüncede Tarih Anlayışının Niteliği
249 İnsanı Toplumsal Çevrenin Belirleyiciliği Yaratıyor
252 Bilim Putçuluğunun ya da Siyantizmin Ortaya Çıkışı
Nedenleri
256 İnsan Kendi Kendisinin Yaratıcısıdır
258 Bireyin ya da Toplumun Asıllığı
259 Sosyoloji ya da Psikolojinin Asıllığı Mücadelesi
259 İnsanın Kendine İnanmayışı
261 İnsanda İradenin Asıl Oluşu
262 Prometheus Kimdir
264 İnsan: Tanrının Akrabası
265 İki Yol: İrade ve Zorunluluk
272 İnsanın Sorumluluğu
276 İnsanın Dört Zindanı
278 Felsefî İzdırıp ve Maddî İzdırıp
281 İnsanı Kendi Zindanından Kurtarma Vasıtası Olarak
Bilim Ötesi Din
281 İlahî Ateş

ALTINCI BÖLÜM

- 285 **Egzistansiyalizm**
287 Sartre Ekolünü Tanıtmakta Beliren Kapalılıklar
289 Egzistansiyalizm'in Dayandığı Temel: "Varoluş"un
"Öz"e Önceliği
293 Egzistansiyalizm'de İnsanın Özgürlüğü ve
Sorumluluğu
294 Egzistansiyalizm'de Ruhsal Sarsıntı
295 Sartre'a Göre Ahlakın Temeli
297 İnsanın Terk Edilmişliği
298 İnsanın Yalnızlığı ve Ümitsizliği
300 Egzistansiyalizm'de Ahlakî Ölçüt ve Örneğin Yokluğu
304 Egzistansiyalist Ahlaka Eleştirel Bir Yaklaşım
309 Sonuç

EKLER

- 313 Yalnızlık
317 İnsanın Yaratılış Felsefesi

ALİ ŞERİATİ

23 Kasım 1933'te Horasan eyaletine bağlı Sebzivar'ın Mezinan köyünde dünyaya geldi. 1950'de Meşhed'deki Öğretmen Koleji'ne girdi. 1952'de Meşhed yakınlarındaki Ahmedâbâd köyünde öğretmenliğe başladı. 1955 yılında Mekteb-i Vâsita'yı yazdı. Ebuzer-i Gıfari'yi tercüme etti. 1956'da Meşhed Üniversitesi'ne girdi. Ulusal Direniş Hareketi'ne üye olduğundan, babası ve diğer üyelerle birlikte tutuklandı, altı ay tutuklu kaldı. 1959'da Alexis Carrel'den Dua'yı tercüme etti. Üniversiteden başarıyla mezun oldu. 1960'ta Fransa'ya gönderildi, orada sosyoloji ve dinler tarihi üzerine çalıştı. Cezayir Kurtuluş Hareketi'ne aktif olarak katıldı. Bu faaliyetlerinden dolayı Paris'te tutuklandı; bu arada birçok makale, konuşma ve çevirisi değişik dergilerde yayımlandı. Sosyoloji ve dinler tarihi alanında doktorasını tamamlayarak 1962'de İran'a dönerken sınırda tutuklandı; aylarca hapiste kaldı. Hapisten çıktıktan sonra öğretmenlik yapmaya başladı ve Meşhed Üniversitesi ve diğer merkezlerde konferanslar verdi. Hüseyiniye-i İrşad 1973 Eylül'ünde kapatıldı. Savak, Şeriatî'yi aramaya başladı. Kendisini bulamayınca babasını tutukladı. Babası bir yıl kadar hapsedildi. Şeriatî teslim oldu ve on sekiz ay hücrede kaldı. 1975-77 arası Savak'ın takibinden sürekli kaçıp başkalarının evlerinde kalarak çalışmalarına devam etti. Sabahlara kadar süren konuşmalar yaptı. 16 Mayıs 1977'de Avrupa'ya hicret etti. Otuz gün sonra İngiliz İstihbaratı'nın yardımıyla Savak tarafından şehit edildi.

YAYINCININ NOTU

Yaynevimiz, Şeriatî düşüncesini külliyyat olarak okurlarına sunmakla önemli bir hizmet vermektedir. Merhum Şeriatî, dünyanın bugün yaşayan iki önemli medeniyeti olan, İslam ve Batı medeniyetini yakından tanıma fırsatı bulmuş ender şahsiyetlerden biridir. Dahası, bir sosyolog gözüyle incelediği konuları, dahiyane bir düşünce işçiliği ile işlemiş ve Fars edebiyatının kendisine kazandırdığı akıcı üslupla ortaya koymuştur. Bilimsel liyakati, özgün bakış açısı, dindarlığı ve inandığı doğrular uğruna can verecek kadar yürekli kişiliği ile sadece İran gençliğini arkasından sürüklemekle kalmamış, dünya Müslümanlarının öze dönüş çabasına katkıda bulunarak, bir döneme damgasını vurmuştur. Onun bu özgün ve özgürlükçü tutumu, sadece İslam düşmanlarının tepkisini çekmekle ve onlar tarafından şehit edilmekle kalmamış, dost ve kardeş bildiği Müslümanlardan da çok büyük tepkiler almıştır. Çünkü onun düşünceleri, Batılı saldırı karşısında çok derin ve güçlü bir mukavemet oluştururken İslam geleneğini kirleten ve çöküntüye sebep olan bidat ve hurafelere de ağır darbe indiriyordu. Tabii bu da bilinçsiz kesimler nezdinde, İslam'ın kendisine yapılan bir saldırı olarak algılanıyordu.

Kendi tabiriyle içinde doğup büyüdüğü geleneksel Safevî Şiîliğine yönelttiği eleştiriler yüzünden İran'da dışlanırken, Şiî bakış açısı nedeniyle de Sünnî dünyadan önemli tepkiler almıştır. Ancak Şeriatî, her ne kadar Ali Şiası ve Safevî Şiası ayrımı yapsa ve Safevî Şiîliğini eleştirse de eleştirdiği düşünceden bütünüyle kurtulamamış ve söz konusu etkilerle Sünnî dünyanın kabul

edemeyeceği kimi dűşünceler serdedebilmiştir. Sahabiler hakkında kullandığı ifadeler hoşgörü sınırını zorlayan kusurlar olarak değerlendirilebilir. Ayrıca yaşadığı çağ ve çevrenin etkisiyle Fransız sosyalistlerinden etkilendiği ve kimi yorumlarında bu etkinin izlerinin görüldüğü de söylenebilir.

Ali Őeriatı'nın de her insan gibi hata edebileceğini, hatalarının ve savaplarının sadece kendisini bağlayacağını okuyucunun takdir edebileceğine inanıyoruz. Fecr Yayınevi olarak, ölçümü-zün Kur'an-ı Kerim ve onun numune-i timsali olan Hz. Peygamber (s.a) olduğuna inanıyor, Őeriatı de dahil bütün insanların bu ölçüler içinde değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyöruz. Onun her görüşünü onaylamadığımız halde eserlerini yayınıyor, ama katılmadığımız görüşlerine de müdahale etmeyi uygun görmüyoruz. Çünkü böyle bir müdahalenin dűşüncelerin doğru anlaşılmasına engel olacağı, bunun da hem yazar hem okur açısından bir hak ihlali sayılacağı kanaatindeyiz. Buna rağmen kimileri, tasvip etmedikleri dűşüncelerden dolayı, bilinçsiz okuyucuların olumsuz etkileneceği gerekçesiyle vebal alacağımızı dűşünebilirler. Fakat biz, genelde Müslüman olmanın, özelde Őeriatı okuru olmanın, okuduğu her řeyi kabullenen değil, eleştiren bir seviye gerektirdiğini düşünüyöruz. Dolayısıyla bütün olumsuzluklarına ve kusurlarına rağmen Őeriatı'nın o engin birikiminin bizlere çok řey kazandırdığına ve kazandıracadığına inanarak eserlerini külliyat olarak yayınlamaya karar vermiş bulunuyoruz. Buna paralel olarak hem Fars hem de Türk edebiyatına vukufiyetiyle temayüz etmiş mütercimlerden oluşan bir heyet oluşturarak eserlerin en az hata ile çevrilmesine de özen gösterdik. Bu nedenle tercümeleler, sadece söz konusu eserleri dağınık vaziyette sunulmaktan kurtarmayacak, Őeriatı okurunun liyakatsiz tercümelelerden çektiği sıkıntılarını da asgariye indirecektir.

Külliyyattaki kitapların bazılarında yazara ait olmayan dipnotlar yer almaktadır. İran'daki Dr. Ali Őeriatı Eserlerini Derleme Bürosu tarafından eklenen notların sonunda (Derleyen), yayınevi-

miz tarafından ilave edilen notların sonunda (Fecr), mütercimlerin ilave ettiği notların sonunda ise (Çev.) ifadeleri kullanılmıştır. Bunların dışındaki dipnotlar Ali Şeriatî'ye aittir.

Bütün hassasiyet ve çabamıza rağmen, insan olmamız hasebiyle gözümüzden kaçan kusurlar olursa okurumuzdan özür diler, eleştirilerine müteşekkir kalırız. Bu vesileyle Şeriatî'ye Allah'tan rahmet diler; başta değerli mütercimler olmak üzere, editörlere, tashih ve redakte heyetine ve eserlerin sizlere ulaşmasında emeği geçen bütün dostlara gönülden teşekkür ederiz.

FECR YAYINEVİ